

Szerkesztői Iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
fél évre . . . 2 frt.
negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KÖZÉRDEK” VIII-ik évfolyamára.

Évről-évre terjed kötelességeink köre a politikai és társadalmi közéletben, nem hagyva érintetlenül sem egyént, sem testületet. E kötelességek felismerése, teljesítésének módjai és eszközei képezhetik a különböző kérdések tárgyát, melyeknek felvetése és a feleltők való eszmecseréje gazdag anyagot nyújt hírlapirodalmunknak, mely kiterjedése köréhez mérten köteles hivatását betölteni. — Nem riasztva vissza az akadályoktól, — küzdve anyagi nehézségekkel s megtámadásokkal, becsületesen igyekeztünk mi is teljesíteni kötelességeinket, vármegyénk és városaink iránt. — Szolgálni kívántunk érdekkörünk határai között, menten a személyi érdekektől. — Ezt tesszük jövőre is, — bár tudjuk, hogy kötelességeink mind súlyosabbak lesznek. Közönségünk bizalma nyújtott erőt vállalatunkhoz, — ezt várjuk és kérjük a jövőre is, midőn lapunkat t. olvasóink szellemi és anyagi támogatásába ajánljuk.

Nagyenyeden, 1888. december havában.

A „KÖZÉRDEK” szerkesztősége:

Dr. Magyarai Károly. Török Bertalan.

A „KÖZÉRDEK” előfizetési ára:

Egy évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Az előfizetések megújítását s a hátralékok beküldését tisztelettel kéri

Wokál János,
a „KÖZÉRDEK” kiadója.

Hölgyeinkhez.

(B.) A „karácsonyi bazár” alkalmából melynek nemcsak erkölcsi, hanem anyagilag is fényes sikerét örömmel szemléljük, önkéntelenül felkelt bennünk a gondolat, vajjon nem lehetne-e ezt a ritka szép lelkesülést még jobban, még szélesebb körben, még eredményesebben felhasználni, — mely nemcsak ideig óráig való szükségét enyhítsen, nemcsak a jelenért dolgozzék, nemcsak az anyagiakért fáradjon, hanem a jövőért tegyen, a szellemi javakat biztosítsa.

Nagyon közel fekvő a dolog és sikeres példák mutatják, hogy éppen hölgyeink vannak hivatva e téren tenni s összehozni a jótékonyt — meglepően gazdag, soha ki nem merülő áldozatait, gazdag kamatozású végett. A nőnevelés kérdését értjük mi, melyért bármennyit áldoz az állam s a város, — hölgyeink kellő támogatása nélkül, bizony kevés eredményt fog felmutatni.

Egyelőre szerényebb körben kellene kezdeni. Itt van pl. a női iparoktatás kérdése. — A ministerium bölcsen rendelkezett, midőn erre különös súlyt fektetett s képzett tanítóknak biztatást adott. — De mily sok szükséglet hiányzik! s leánykaink megfelelő anyag nélkül, mit szegénységünknek fogva nem szerezhetnek be, — mely lassan és hiányosan képezhetik ki magukat! Pedig a női iparoktatás áldásos hatását korunkban mindenki ismeri s Kolozsvár, Sepsiszentgyörgy ilyenmő, nagyjából a társadalom áldozatkészsége és kezdeményezése folytán keletkezett intézetei tömve vannak tanulókkal, kik könnyebb szívvel, nagyobb reménnyel nézhetnek jövőjük elé.

Hölgyeim! Áldás legyen fáradozásukon, mit Krisztus születésének emlékére szentelt nagy ünnepünk előtt, a szegénysorsu tanuló-gyerme-

kekért tesznek. És ha vége lesz a keresztényi szeretet e szép kitüntetésének, — kérjük: vegyék kegyes figyelmükbe: hogy mit tegyünk egy nőgyelet alakításával leánykaink jövőjének biztosításáért!

„A magunk ügyében.”

A „Prot. Közöny” november 29-ki számában fennebbi cím alatt hozza a „Püspöki szék”-nek még október hó 5-én kelt „végzése” a „Prot. Közöny” és a „Közérdek” között folyt szaváltás következtében felmerült ügyben. — miután a „Pr. K.” szerkesztője, ki maga ellen fegyelmi vizsgálatot kért. A nt. szerkesztő, egyszersmind egyházmegyei főjegyző, azzal végzi bevezető sorait, hogy a végzés közlésével, a „Közérdek”-kel szemben, feloldva érezheti magát minden további lépéstől, melyre a törvények jogot adnak ugyan, de a mitől „öntudata” eltűnjön.

Ime a „végzés”:

3-1888. Püspöki székünk meggyőződésén az ügyiratokból, hogy a nagyenyedi „Közérdek” szerkesztősége a lapjában nt. Szász Gerő aa. ellen felhozott sértő kifejezésekre nézve maga sem tudott, vagy nem akart főt. püspök aa. felszólítására magyarázatot és bizonyítékot szolgáltatni; sőt, hogy amaz egyetlen sértő kifejezést is, melyre válaszában megjegyzést tesz, olyképp magyarázza, hogy azt nem tulajdonképeni értelmében kívánta nt. közjegyző aára alkalmazni; meggyőződésén, továbbá, őt aa. püspök előterjesztéséből, hogy ily bizonyítékok nélküli s átvitt értelemben magyarázott hírlapi közlemény alapján, mint elnök, a fegyelmi vizsgálat elrendelésére magát indíttatva nem érezhette:

Kimondja, hogy nt. Szász Gerő aa. hosszas, hü és az anyaszentegyház javára szentelt munkálkodása őt felül emelte azon, hogy ilyes hírlapi közlemények neve és egyénisége tisztaságát érinthetnek; s nt. közjegyző aa. iránt teljes elismerését és bizalmát fejezve ki, az ügy felett napirendre tér; felhatalmazván a kérelmet, hogy a Szék e végzését az egyházkerület hivatalos lapjában közzé tegye.

Ugy hisszük hogy a „Pr. K.” t. szerkesztőjének „öntudata” emeljük az által, ha az őt hóféherre mosdató „végzést” még szélesebb körben való megismerés és mélt-

TÁRCZA.

A semmi.

Irtá: Elekcs László.

A kövecshágyói erdőben uttalan-utakon halad egy székér döcögve. A fuvalom a cserebokor fonnyadt, penészes leveleit oda vágja a szekéren ülő férfi arzába s a galagonya csupasz vesszői meg a két kőzós lovat bosszantják. Odább egy tisztán, hol a mult évi fű fekszik, egy elkorhadt fatörzs mellett megáll az utazó. Két lovát kifogja a sáros székérből s odaköti a fatörzs csomka, kiálló ágához. Elébe vet egy marok penészes szénát s ő maga régig dől hanyat a szekéren.

És ebben az egyhangu, esendes világban, hol az utat elmosta a késő őszi eső, eltakarta a hulló levél; hol a csupasz bokrok, kopár oldalak, havas fatörzsek mind-mind a mulandóság érzetét költik fel a szekéren fekvő alakban. Pedig rosszul okoskodik az öreg Járás András kellektor uram. Hiszen nézzen csak fel a legelső fagallyra. Ott berzenkedik, kifut a bokor alól s azután surrogva repül fel a szalonka. Lassan libeg a fa felett, kiesi keble feszül a szerelmi vágytól, hosszú csőreivel czippan egyet s egy keresi azt a rokonszívet, mely még lekötve nincs. Bánja is Járás András! Rég volt, mikor még ő is buvta az erdőt, márcziusi esendes estéken. Mikor nem egyszer érte ott az éjjel a csörgedező helyi patak partján s kereste a bozót lakóit. Régen voltak neki kisérei a kakukmadár, veresbegy és rigó. Régen nem bánja ő, hogy miképp repülnek ki a buzaföldekre, kora hajnalban a párokra szakadt fogolypárok. Mind nem bánja már ezt Járás András, a magyarási kellektor. Ő az erdő nyílásán folyton a derült kék eget nézi, mig koromsötétté válik körülötte minden. A csillagok fénye még nem világít s kezére egy harmatcsepp hull. Bogár se zug, denovér se csapong körülötte

s a szegény öreg mégis azt hiszi, hogy szívének dobbanása bogárzúgás s a kezére hullott harmatcsepp szeméből aláperdülő köny.

Felkel. Befogja újra a két sovány lovat s nógatva azokat, eltűnik az erdő sötét mélyében, hol rókaugatás hallatszik.

Szép falu az a Magyarós. Az a három nyilegyenes utca, szokkal a szép fenyőből készült szabályos házakkal. Hát a népe, az istenáldott nép. Istenfélő, urat megbecsülő. Halálig boldog lehetett az a pap, tanító, vagy kellektor, ki ide cseppent. Ugy becsülik, úgy szeretik, akár csak ott nőt volna fel. És mégis az öreg Járás András, a kellektor, gyűlölte, utálta ezt a helyet nejjével egyetemben. Nem is sokat tilt ő Magyaróson, hanem két rongyos lovával járta a közeli várost az erdőn keresztül minden nap. Reggel, mikor elindult, miúdig piros volt az arca; este mindig halhataloványan jött haza. Különben mi is marasztalná otthon? A pap? az ifju ember, ki reggeltől-estéig kellene visszaperelni a kövecshágyói erdőt a magyarósiaknak. Hát mi baja van azzal a papnak? Hirdesse Krisztust, vegye fel a kepéjét mind egy szemig s azzal vége. Eligazítják a vármegye urai nála nélkül is. A tanító? Az aztán éppen kötözni való bolond Járás szerint. Olyan kevés a fizetése, hogy nem tud élni belőle s mégis hosszú téli estéken újságot olvas az öregeknek, ingyen. Csinált takarékpénztárt is nekik. Kell is a parasznak efféle! Elég eszköz van a kutyaságra anélkül is. Ejh, ez a sok pöffesz-kedő, arezálan paraszt. Csak nekik ne kellene szolgálniok. Ne parancsolnának csak azok neki. . . . Lenne ő bár egyszer szolgabíró. Valóságos szolgabíró, mint Csinádi Pál. Négy lóval járna abban a rongyos faluban s negyságos urnak hívná még az a cudar Vajda Gyuri is, ki most még meg se tekintetes urazza.

Ilyen gondolatokkal van elfoglalva, a mig leereszkedik a hágón a faluba. Végig hajja szerkerét a halgatag

utczán s a felső faluvégén behajt a dudva és laboda által sűrűn benőtt udvarra. Két ásitó agár feláll tisztelőre s a tornáczon s András ur oda dobja a gyeplőt a vigyorgó naposnak. Parasztnak való munka a kifogás, az ur csak hajtani szokott. Be megy egy szobából álló lakására. Leül asztala mellé és írni akar. Elveszódik egy darabig a tinta tába száradt tollal, kétszer kinéz az istállóba, felpofozza a napot s csak miután jól kifortta magát, kezd az íráshoz. Hivatalos akták. Puczi cigány nem fizetett porziót, Tessék adós a füstpénzzel. Laska a közmunkaváltással.

— Ejh, nem urnak való munka ez s visszateszi az aktákat újra a gerendára, hogy lépje tovább a por s lapozzon tovább benne a moly és pók. Tud ő egyebet is dolgozni. Van neki fontosabb dolga is. Irni fog a fiának. Rég nem irt neki úgy se. Az aztán ur, nem semmi, mint ő. Budapestben van nagy hivatalban. . . . Talán el is felejtkezett róla, a semmiről.

Leírja fiának, hogy egészséges. Mi hir van a faluban a szután folytatja.

. Lásd édes Aladár, megvénültem, fejemen több a fehér, mint a fekete hajszál. Szivem is kezd kihűlni már s érzem, hogy nem sok van már hátra. Irod, hogy házasodni akarsz. Jól teszed! Ne haljon ki soha a Járás nemzetség. Virágozzék száradokig. A miért nem vagyok gazdag most, a miért semmi vagyok most, te gazdag leszel, fiad még gazdagabb. En is megpróbálok még egyszer. Fellepek főszoigabírónak, fel én, ha ősi telkem megmaradt romja is reá megyen. Csak arra kérélek, édes Aladár fiam, hogy ne valami parasztvérv leányt végy el, hanem finum uri dámát. Legyek én elretentő példa előtted. A miért szép volt s haja úgy fénylett, mint a selyem, elvettem azt a

Nem tudta tovább folytatni a levelet. Szemei előtt tinta tengerré folytak a betűk, feje lehanyatlott a levélre és álmodott.

. Előtte állott a nép sokasága. Ő onnan

tánylás végett szöszertint közreadjuk. — Sőt tovább me-
gyünk, hajlandók vagyunk ugyanannyiszor még kiadni. —
a hányszor ezt a „Pr. K.” öntudata megengesztelése cél-
jából közzé teszi, de egy feltétel alatt. — Ha ugyan is
kérdeni fogják: ugyan mivel érdemelte ki a nt. szerkesztő
ur ezt „püspöki széki végzést”? felelje reá nagy büsz-
kén: becsmáreltem tisztességes embereket, fontos missioju
protestáns intézetet, — egy sokat szenvedett, de meg
nem törhető város társadalmát s a midőn végül érdemem
szerint elbántak velem, a lapszerkesztővel a „Közérdek”
szerkesztőit, — elégtételt adott öntudatomnak a „püspöki
szék”! Hosanna neki és — nekem!

* * *

A ft. püspöki szék végzésére nézve pedig az a tisz-
teletteljes észrevételünk van, hogy annak meghozása előtt
a püspöki szék összes t. tagjai vagy elolvasták a „Pr. K.”
és a „K.” illető számaint és szerkesztőségünk érdekelte nyilat-
kozatait, vagy nem. Ha elolvasták, hol szedték az indokokat
ily végzés hozatalához? a jelzett közleményekből ugyan
aligha. Mi határozottan kijelentettük, hogy a püspöki szék,
mint reánk nézve illetéktelen forum előtt ugyan nem, —
de ha a „Pr. K.” szerkesztője provokált volna minket
mindkettőnkre nézve illetékes forum előtt, — akkor —
bár sajnálattal, de nem térünk ki az elől, a mit kíván.
Ha pedig nem olvasták az érdekelte közleményeket s en-
élfogva nem bírálhatták meg alaposan a „Pr. K.” szer-
kesztőjének öntudatos eljárását, — akkor hogyan eresz-
kedhettek bele ily végzés hozatalába? A „Pr. K.” szer-
kesztőjének bizonyára vannak és még lehetnek oly tettei
és érdemei, melyek arra indíthatják a „püspöki széket”,
sőt másokat is, hogy irányában méltó elismerést fejtszen
ki, — de hogy oly léha magatartás, mit a t. szerkesztő
ur elkövetett, — annyira fellelkesítse a „püspöki széket”,
hogy elismerést és bizalmat szavazzon éppen ez alkalom-
ból és azt még nyilvánosságra is engedje jutni, — unikum
a maga nemében!

A közigazgatási bizottság

Folyó hó 12-én tartotta gyűlését b. Kemény Kálmán
főispán elnöklése alatt. Az alispáni jelentés szerint az
abrudbányai laktanya tervei megérkezvén, a mintegy
192 000 frtra számított költségvetés alapján az építési
árlejtés nem sokára ki lesz írva, a kölcsön beszerzése iránt
pedig meglettel indítva a tárgyalások úgy, hogy a tavaszi
közgyűlés határozhat az eredmény felett. Kir. adófelügyelő
jelentése szerint november hóban 128 528 frt 70 kr adó
lett befizetve, — hátralék 554 705 frt 29 1/2 kr. Kir.
épít. hivatal jelentése szerint a közlekedési viszonyok
kedvezők.

A nagyenyed—torockói utat a vállalkozók még a
kitűzött határidő előtt befejezték. A főorvos sem épen
kedvező jelentést tett az egészségügyről. A 4 r. t. város-

szónokolt a megyeház erkélyéről. Megköszönte alázatosan,
hogy megválasztották főszolgabírnak. Többet úgy se kell,
hogy ezt tegye. Nincs most már büszkébb nemes az egész
vármegyében. Gazdag ur és hatalmas. Parancsol az egész
vármegyének, még a főispánnak is. Hát még a fia mekkora
ur?! Ha ő egy vármegyének parancsol, az egy egész
országának. Ott áll a király oldala mellett, s a mit ketten
mondanak az parancsolat, az törvény . . .

Az óra serreg, köhög, tizenkettőt ver. Járny András
arcából szakad a verejték, nyelve mond valamit, szóno-
kol a népek, főszolgabíró a fia miniszter, nem semmi.

* * *

Szurtos, csunya lakásban. Budapest valamelyik kül-
városban lakik Járny Aladár, járásbírói irnok. Nem
telik más lakásra. Pedig nem igen látta ezt a lakást —
mezelő. Fekete a régiségtől. Gerendái tele vannak dug-
dosva ócska lim-lomokkal. Egyik gerendáról egy lámpa
függ alá, melyet gazdája bizonyosan a zsbivásáron vett.
Pislog, rebeg lángja s szennyes fényét oda veti az ágyon
fekvő lakóra, egy sugár, fiatal alakra. Arezárol látszik,
hogy sokat szenvedett, nélkülözéssel, sanyarúsággal nőtt
fel. Az ajtónyílásra felszökik, elébe megy a belépő nőnek
s megcsókolja ennek homlokát. A fiatal nő tüzet rak
valami ételt melegít férje számára, s csak akkor jut eszébe,
hogy egy levél is van nála. Kiveszi azt a gyapotkendő
alól, átadja férjének, ki mőhon törli fel a pecsétet.

Az asszony kíváncsian kérdi:

— Kitől jött?

— Apámtól. Nem akar kibékülni velem. Átkozz,
hogy miért lettem hivatalnok s miért nem megyek én is
gazdászokni jószágunkra.

— Miért is nem megyünk, Aladár? Nyomorúság
itt az életünk. Nem zúgolódom, de te más sorsot ígér-
tél nekem.

— Ne panaszd, Gizella. Tudom én mit csinálók.
Meg várom, míg meghal az öreg s azután . . .

— S azután?

— Azután elmegyünk Magyarorszára, s boldogok leszünk
holtunk napjáig.

— S miért nem most?

— Mert egy irnok semmi. Az öreg s semmi embereket
nem szereti. De ha kineveznek jegyzőnek, azonnal
indulunk.

Szegény nő sohasem érte meg azt az időt. S jobbnak
látta elmenni a kerepes-úti temetőbe semminek.

ban 43-an haltak meg. A kir. tanfelügyelő által előadott
iskolai költségvetések nagyobb részét úgy levonta a mi-
niszterium, hogy az indokolatlan levonások elengedése
iránt bizonyára felterjesztéseket kell tenni. Végül a fő-
jegyző adta elő a nagyenyedi, balázsfalvi és vizaknai
börtönök vizsgálatának eredményeit, különösen kiemelve
ez utóbbit.

A „karácsonyi bazár”.

Mindenféle színű plakátok hirdették, hogy nagy
„karácsonyi bazár” lesz! Hittük is, nem is! Felmentünk
az újra, diszesen festett nagyterembe, melynek közepén,
körülkötve már felállította ifj. Czirner József derék fiatal
pénztárnokunk Bodola és több vállalkozó szellemekkel
együtt a sátrakat. — Ah! őrsek maradnak! Dr. Magya-
riné az általánosan ismert ifj. Kiss Károlyt, a legifjabb
nemzedék legfőbb pártfogóját lelkesíti, hogy dekorálja a
„buffet” üres helyiségeit. A valóban páratlan kitarással
és kifogyhatatlan türelemmel rendező Török Bertalanné és
Brenesán Gézané, e kedves kis szőke asszonyka, már
nemcsak berendezték sátrukat, hanem már vásárt is esi-
nálnak s a tulsó soron Krismanicsné Balogh Ilonával
műrtőlsg sortírozva szivarait, csak úgy kóstolóba elad 10
frt árát, a többit pedig jól bepakolja éjszakára Vili szá-
zados segítségével. — Mind szép ez; de majd meglássuk
holnap!

S ez a holnap: t. i. 15-ike, szép piros hajnallal,
frissen csipős levegővel be is köszöntött! A sátorlábok
rakva szebbnél szebb tárgyakkal s mindenkéül szebb
hölgyekkel; — a buffet asztalai nem látszottak a pompás
és izletes sültéktől és tortáktól. Hordóban — igen: egy
két vedres hordóban — állott a jó bor, míg az ennél is
jobb borokkal a palaczkok legioja lett elfoglalva. — Liqueur,
szilvrium s más egyéb jó csak amugy csillogott. — A
virslit főzőben forrott a víz! És mily derék, kedves, gyö-
nyörű asszonyok és leányok fogadtak! Csupa jó lélekkel
ugy megrakták az a szép szemű Szász Károlyné liqueurrel,
a bájos Boez Irma virslivel, a kedves Kovács Gyulané
borral és meg a többi szépek és aranyosok sorban hol
sonkával, hol pompás hallal stb. hogy teljes meglepe-
déssel mondtam le az — ebédről. — Olesóság, pontos
kiszolgálás és kitünő étkek!! Ez a jelszó! — Még csak
nem is zsarolnak!

Ez alatt t. Szilágyi Farkas, az egyesület elnöke leült
egy asztalhoz s miután a jó cigányzenekar elhuzott egy
nótát, addig csengetett, míg rőud és esőnd lett, — körülé
gyülekeztek a népek s ő elmondá a következő beszédet:

Mélyen tisztelt közönseg!

Nagyenyed városunk kebelében már évek óta szép
sikerrel működő u. n. „szegénysorsu tanuló-
katszolgáló kör” egy közlebről tartott gyű-
lésében elhatározta, hogy segélyalapja növelése céljából,
folyó december havában, sorsolással egybekötött jótékony
célu „karácsonyi bazárt” fog berendezni és megnyitni.

A kör kebeléből kiindult emez eszme, városunk
mélyen tisztelt közönsege legnagyobb része által helye-
léssel fogadtatván, — nemcsak, hanem a bazár ügye
általánosan és melegen felkaroltatván s ennek megtart-
hatása céljából a szükséges felsőbb engedélyt is meg-
nyervén, ime a bazár dusan és izléssel berendezve s az
egy-egy helyek városunk szépséi, lelkes hölgyeink ál-
tal elfoglalva, a mélyen tisztelt közönseg előtt áll.

A Török Bertalanné önsága elnöklése alatt működő
rendező bizottság minden lehető megtett, hogy a most
megnyitandó bazár, míg egyfelől szegénysorsu tanulóink
segélyalapja javára, az értemes közönseg nemes áldozat-
készségének tulságos mértékben igénybe vétele nélkül,
mind a rendezéssel járó fáradozásnak némileg megfelelő
tisztá bevételt hozzon, másfelől művelt közönsegünk ki-
próbált jó izlésének minden tekintetben megfeleljen és a
már beköszöntött zord téli időben, pár napra kellemes
szorakozást nyújtson.

Hogy életre való volt-e a bazár rendezésére vonat-
kozó eszméje körünknek, vagy pedig egy ilyen eszme
keresztül vitelére városunk és vidékünk társadalmá nem
rendelkezik elégséges erővel, mint társadalmunk nehány
egyébképen a körünk által felkarolt cél iránt melegen
érdeklődő tisztelt tagjai hangoztatták és hangoztatják?
Ezen kérdésben a döntő ítéletet a mélyen tisztelt közön-
seg fogja meghozni.

Mi, tekintettel a cél nemes voltára, melynek érdeke
a bazár eszméjét életre hozta, ismerve városunk és vidé-
künk közönsegének minden jó és nemes iránti meleg
érdeklődését; azon meggyőződésben lévén, hogy dusan
és izléssel berendezett bazárunkkal, mely úgy a mint most
berendezve van egyszersmind ujdonság városunkban, közön-
segünknek nehány élvezetes órát szerezhetünk, — nemcsak
reméljük, de hinni merjük, hogy közönsegünk e tömeges
pártolás által, a felvetve levő kérdésben körünk részére
kedvezőleg fog dönteni.

Ezen édes reményvel, boldogító hittel lelkemben,
városunk női közönsege által sok fáradsággal és áldozattal,
a kiváló izléssel, dusan berendezett bazárunkat, mely mo-
nantól kezdve két nap folytán lesz nyitva, midőn a mélyen
tisztelt közönseg jóakaratu figyelmébe és valóban megér-
demlett támogatására ajánlom, egyszersmind ünnepélyesen
megnyitnom.

Helyes! éljen! kiáltottuk s kezdők apróra venni a
sátrakat. Így következtek:

Bisztritsány Lajos norinbergeri és játéktárgyakkal
szépen kiállított sátrában Folyovich Sándorné, Papp Ceci-
kével és Lenkével, Bokor Klárával és Szilágyi Erzsivel
csábítgatta a még ily kínálathoz nem szoktatott publi-
kumot.

Czirner József 2 sátrat állított ki; a leg-
nagyobban gazdag választéku játékszereket dr. Donogány
Jakabné Kis Ilonával és Sikorszky Matilddal, — a kisebb-
bikben pedig czukorneműeket és déli gyümölcsöket Müller
Mihályné Straub Tinkával és Horváth Bertával árulva
fényes eredményt mutattak fel.

„Fortuna” ez a címe az eddig legtöbbet árult
sátornak. Kaphatni itt mindent, a mint a jó emberek
adtak. Értékes kézi munkák, — biztosan nyerő sors-
jegyek, Wokál könyvkereskedésének képes könyvei mind
ékes szöszölőkre akadtak Török Bertalanné, Brenesán
Gézané, Ludvig Olga és Czirner Laura kedves személyeiben.

Korbuly női pipereit Rapaics Rómeóné, Kiss
Sarolta és Sikorszky Zefi hármass szövetsége kínálgatja;
magam is vásároltam. Ajánlhatjuk.

Bodola és Vajda pipere cikkeit Klimes Ká-
rolyné, Winkler Flóra és Nagler Matild pártolása alatt
kelnek utra.

Szivartózsádék is van, még pedig a leg-
kitünőbb és legszerencsésebb firma alatt, Krizmanits Vil-
mosné, Fűzi Katinka és Balogh Ilona czég, amint e
pillanatban értesültünk már 60 frtot adott el a jó tüzzel
égő portékákból.

Bálint János, ez az a derék takács, kit me-
legen ajánlunk a közönseg pártolásába. Tessék megnézni
azt a sátrat, tárgyait mind ő szőtte izléssel és ügyesen.
Olesó és szép portékáit Ürmösiné Farkas Mária, Buda
Irmával és László Korneliával gondoskodik az eladásról.

Hát még a buffet! két szobában terített asz-
talok körül Szilágyi Farkasné, dr. Szász Károlyné, Kovács
Gyulané, dr. Magyar Károlyné, Boez Irma, Török Gyö-
ngyi, Makkai Margit, Steibel Eni, Pásztohi Marika, Varró
Róza! A fényes sikert jegyezzük fel legszebb kommentárul.

És elkezdődött a vásár! Telt a buffet! Nem akartak
haza menni ebédre. — Nyitva kellett hagyni az egész
bazárt. — A zene szőlt; a barna fiúk pedig sorba eljöttek
a „Fortuna” sátorhoz s mindenki megvette a két sorsje-
gyet, — pedig még ily olesón nem muzsikáltak még.

Este — most már nincs délután! 5 órakor kezdő-
dött a concert, a következő programmal: Hunyadi nyitány
4 kézre, játszták Vincze Dánielné és Sikorszki Tilda.

Ábránd. Székely Imrétől, zongorázta Papp Lenke
A villám. Ascherlől, zongorázta Straub Erzi.

Mikor lesz a mai bazárnak vége? nem tudjuk, bi-
zonyosan holnap, mikor a holtapi fog kezdődni! Kérjük
a n. é. áldozatkész, nemes szívű és mulatni tudó közön-
séget fáradsjon fel; nem fogja megbánni, sőt kellemesen
fogja meglepetni az első valódi bazárt Nagyenyeden.

IRODALOM.

Budapesti Hirlap.

Szerkesztő: Csukás József.

A „Budapesti Hirlap” nek a hazai művelt olvasó
közönseg vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megér-
tette a magyar közönseg szellemét; minden pártédek
mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ezegyetlen
jelszóval: magyarországi! Viszont az ország legkiválóbb
intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva
azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás törté-
netében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb ered-
ményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, leg-
elterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozóitársak
egész seregén kívül a szerkesztőségnek anyai belső tagja
van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden
fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes leve-
lezőn kívül saját külön tudósító értesítők közvet-
lenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van
berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon
semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti
Hirlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást.
A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeit
Kass Ivor báró, Rákossy Jenő, Grünvald Béla,
Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal hi-
ven a lap független, magyar, pártédekeket nem ismerő
szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összekötte-
tések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származ-
nak. Az országgyűlési tudósításokat agyorsírói jegyzetek
alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közlele
felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők,
minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír
a lap: a „Budapesti Hirlap” távirati tudó-
sításai manap már teljesen egy fokon ál-
lanak a világsajtó legjobban szervezett
hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban
Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a
kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos
dróton oja futó híreket rögtön megátviratozzák. A kül-
földi rendes tudósítók kívül minden fontosabb esemény
felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai
adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e

játek tárgyakkal
né, Papp Ceci-
zilági Erzsivel
kötött publi-

tt ki; a leg-
dr. Donogány
dal, — a kisebb-
olásokot Müller
bertával árulva

legtöbbit árult
a jó emberek
nyerő sors-
könyvei mind
né, Brencsán
személyeiben.
Zómeóné, Kiss
ge kínálgatja;

kei Klimes Ká-
bártolása alatt

eg pedig a leg-
rizmanits Vil-
zeg, amint e
el a jó tüzrel

kés, kit mele-
ék megnézni
és ügyesen.
Mária, Buda
az eladásról.
terített asz-
rolyné, Kovács

Török Gyön-
Marika, Varró
kommentáru.
Nem akartak
ni az egész
sorbá eljöttek
a két sorsje-
káltak még.
brakor kezdő-
nyadi nyitány
ki Tilda.

a Papp Lenke
raub Erzs.
em tudjuk, bi-
lódni! Kérjük
lud közö-
t kellemesen
Nagyenyeden.

velt olvasó
fogva megér-
n. pártórdék
t, ez egyetlen
g legkiválóbb
al, főlkarolva
ságírás tör-
esebb ered-
szertűbb, leg-
dolgozóitársak
ri belső tagja
zik. Minden
rendes leve-
esít közvet-
letesen van
nik a világon
Bupapesti
tudósítást.

e zikkait
yald Béla,
istákkal hi-
nem ismerő
összekötte-
ól származó
ól jegyzetek
és közléte
es levelezők,
ségben is bir
ati tudó-
fokon áll
ropolisában
vannak, a
elektromos
ák. A kül-
abb esemény
és ü tagjai
Hirlap" e

ezelőkre havonként oly összeget fordít, mint a mennyi
ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése
volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban
leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A
„Budapesti Hírlap“ Tárcaaróvata a
lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy
megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovátokat
kitűnő zurnalisták szerkesztik s a helyi értesülés ismert
legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvény-
széki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét ese-
ményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Bu-
dapesti Hírlap“ helyét foglalhat minden család
asztalán. A közgazdasági rovatban a
magyar gazdaság birtokos, iparos, keres-
kedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges.
A regényesároknak csak kiváló írók legújabb
műveit közöljük. De ezáltal még egy kedves meglepetéssel
is szolgálnunk olvasóinknak. 1889. január első napján
Jókai Mór től kezdünk egy új regényt, melyet
koszorus írónk kizárólag a „Budapesti Hír-
lap“ számára írt Jókai Mór új regényének a címe:
A kis szivert a homlokán hordja s mint a
költő maga, mondja „egy modern ezeregyéji mese“.
A regény egyike Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak,
melyek már oly régóta az ó büvös körébe vonták az
olvasó közönséget s Jókait oly népszerűvé, bálványozottá
tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény
eleje Magyarországon, a vége Mekkában játszik. Hős e
egy n. Jókai Mór új regényének közlését 1889.
január 1-sején kezdjük meg. Előfizetés feltételei: Egész
évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy
óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legezélszerűben
postautalvánnyal eszközölhetők következők ezim alatt:
A „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalá-
nak, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

„Tréfás szavalmányok gyűjteménye“ a címe
annak az igazán diszesen kiállított könyvnek, mely az
Orbók Mór által szerkesztett „Hasonos mltá-
gok“ V-dik füzete képezi. E könyv egyik czélja — miként a
szerző az Előszóban mondja — az, hogy a magyar költészet
legremekebb humoros költeményeit egybegyűjtve adja a vig
szavalmányok után kutató ifjak s mindazok kezébe a kik a
magyar nemzet kiváló költőinek humorában gyönyörködni
akarnak. Szerző az egyes költeménycsoportok előtt az illető
költők jól sikerült arcképeit és rövid életrajzait is közli.
A füzetet diszes kiállításra, olesó ára (50 kr.) és alkalmas
volta miatt melegen ajánljuk karácsonyi ajándéku való
megvételre. A füzet Orbók Mór tanárnál rendelhető
meg Pozsonyban s ugyancsak nála kapható a „Tréfás
szavalmányok gyűjteménye“, diszes kiállításban 25 kr.; sa „Tréfás mértani felad-
ványok gyűjteménye“ 117 képpel 50 kr. A kiaz
itt jelzett összeget előre beküldi, a könyveket bérmentesen
kapja. Előfizetni is lehet 4 füzetre 1 frt 60 krral.

All bey. Kelet tündérvilága vagy Szaif zülfián
szultán. Arab rege. Fordította Orban Balázs. 2 rész 1 kö-
tetben 2 frt.

Benedek Lajos. Az erdélyi részek helységne-
vtára, a legújabb közigazgatási, törvényeszeki, telekkönyvi,
penzügyi, illetéktörvényi, adófelügyelői és adóhivatali, va-
lamint postai beosztás szerinti, közhivatalok és magánosok
használatára, az erdélyi részek posta- és vasúthálózatának
térképével 2 frt.

Fekete Lajos. Beszélgetés az új erdőtervény-
ről. Nepszerű ismertetés közigazgatási bizottságok tagjai,
erdőkirtokok, falusi bírák s mindazok számára, kiket az
erdőtervény érdekelt, de kellő erdőgazdasági ismeretekkel
nem bírnak. 2. jav. kiadás. 20 kr.

Kovács László, Erdély építészeti emlékei. „Er-
dély régiségei“. Második bővített kiadása 30 lametsz-
vénnyel 4 frt.

Riadó. Költemények az 1848-49-iki magyar
szabadságharc idejéből. Szerk. Lécztalvi B. László.
Füzve ára 1 frt.

A „Pesti Hírlap“ f. évi december 1-jével Ki a
gyilkos? című érdekesítő francia bűntényi regény
közlését kezdte meg, mely az év végéig fog tartani. E
mellett karácsonytáján Mikszáth Kálmán kitűnő
tollából „A szénátor bogara“ cím alatt hosszabb
elbeszélést fog hozni. Aminek bejelentése után szinte
fölszálló a közönség figyelmét felhívni e rendkívül gaz-
dag és változatos tartalmu, kedvelt napi közlönyünk de-
cember havi és további, immár 11-ik évi folyamára. S
mint a szerkesztőség velünk közli, újévtől kezdve, a
hetenkinti zenemellékleten kívül, még egy — a közönség
minden rétegét érdeklő, közhasznu — melléklettel
fog a Pesti Hírlap gazdagodni, úgy, hogy valóban
unikum lesz a napilapok között. Erről bővebbet csak újév
felé közölhetünk. Addig is ajánljuk a „Pesti Hírlapot“,
(melynek előfizetési ára, egy óra 1 frt 20 kr., negyed
évre 3 frt 50 kr.) t. olvasóink pártolásába. Mutatvány
számokat a kiadóhivatal (Budapest, nádor-utca 7. sz.)
egy hétig ingyen küld mindenkinek.

A „Házi Közlöny“ nek 23. füzetes száma bekü-
ldeve, következőkben mutatjuk be ezen minden háztar-
tásban és házi gazdálkodásban valóban eléggé nem ajánl-
ható practicus lap jelen számanak tartalmát:

Társadalmi ügy: A nő szerepe a közegészségügy-
ben. A biztosítás tizparancsolata. — Egészségügy: Az
ágyban fekvésről. A sós borszesz. — Háztartás: Miért
szegényedik el sok ember? — Gazdálkodás: A lovak
vaksgának nemely okairól. — Házi ipar: A szalmata-
karók készítése. — Ismertető közlemények: Egyszerű
levélmérleg (képpel). — Tapaszt. és találm.: Milyen le-
gyen a jó tej? A belélegzett szagok hatása a tejre. —
Hasznos tudnivalók: a) Az egészségügy köréből: A ra-
gályos betegség terjedése. az orr- és gégebántalmak ellen.
b) A háztartás köréből. A hagyma eltevésre tölire. Kitű-
nő sonkapác. Pomerániai ludzsir. c) A gazdálkodás kö-
réből: A ludak és kacskák hizása. A paprika hatása a
tyukok tojására. A rozsmagvak gyors csiráztatása. A
bornak penészes mellék ize. A szalma súlyának kiszámi-
tása. d) Házi ipar köréből: Atlasz szalagok mosása. Egy-
szerű és olesó hordótapasz. — Közgazdaság: A táviratok
és postaküldemények felolgalása. Milyen erős a hadsere-
günk? Kézbetetlen postaküldemény. — Közlevezés:
Lóbab és lucerna tárgyában. — Egyveleg: Egyes né-
pek köztönmódja. A nők az orvosi tudományban. Intő
tábla: Ovoködjünk a zöldre festett tárgyakról. A hamis
mérték. Szerkesztői közlemények közhasznu dolgokról.

A „Házi Közlöny“ nek eddig megjelent összes
számai egész halmazát hozták a társadalmi és családi
nevelés, az egészség, táplálkozás, háztartás, gazdálkodás
a practicus háztartási czikkek ismertetése s számos egyéb
közhasznu tudnivalóknak. E kitűnő lapot jó lélekkel
ajánlhatjuk.

A „Házi Közlöny“ megjelenik Aradon minden
hó 5-ikén és 20-ikán Zárny Ödön szerkesztése alatt
s előfizetési ára egy évre, 3 frt, félévre 1 frt 50 kr.

Mutatvány szám malszívesen szol-
gál a lapkiadáság.

VEGYES HIREK.

— Szász Domokos, ev. ref. püspök fáradhatlan
munkájának egyik pontjáról Petrozsenyből visszatérve,
hétfőn és kedden megvizsgálta a theol. akadémiát s részt
vett az ifjuság egy diszgyűlésén.

— Kinevezés. Főispán ő miga G. Képes Ferenczet
Abrudbánya város rendőrkapitányává nevezte ki. Reméljük,
hogy jó kezekbe lett letéve a közbiztonság nagy fontos-
sagu ügye.

— A répa-cukor gyár ügyében főispán ő miga
f hó 29-re hívta össze a birtokosokat. A kedvezőbb be-
váltási árak és termelési feltételek kétségtelenül kedvezőbb
hangulatot és részvétet keltenek fel, úgy hogy a szerző-
désekkel bizonyára kellő számban fogják aláírni. Ez alka-
lommal megemlítjük, hogy ifj. Gaspar Janos megyei jegyző
átrándulva Felvinczre és Kocsárdra. — Meszáros pol-
gármester és a j. főszer bíró támogatása mellett oly sikerrel
fejtegette derék székelyeink között a répatermelés előnyeit,
hogy — kivált Kocsárdon — tömeges aláírat várhatunk.

— A megyei gyűlés által a tűzrendszeti szabá-
lyok előkészítésére kikötött albizottság 10-en, — a kórházi
bizottság a költségvetés megállapítása vegett 8-an tartottak
gyűléseket.

— A „szegénysorsu tanulókat segélyző kör“,
szokott évi ruhakiosztási ünnepélyt folyó december hó
23-an délután 3 órakor fogja megtartani az új városhaza
tanacstermében. A jötekuonyag eme szep ünnepélyre
felhívjuk közönségünk figyelmét.

— A helybeli kisdédóvó intézetben a kisdédek
karácsony-ünnepélye folyó hó 22-én d. e 10 órakor fog
megtartani. Ezen ünnepélyre a kisdédevelés barátait és
a kisdédek mindazon jötevőit, kik ezen ünnepély meg-
valósításához kegyes adományokkal sziveskedtek hozzá-
járulni, tisztelettel meghívja — N. Enyed, 1888. decz.
15-én — alázasatos szolgáljuk — Ó v o b a c s i.

— A nagyenyedi iparos ifjusági önképző és
segélyző egylet 1888. decz 26-an, azaz karácsony má-
sonnapján délután fél 3 órakor az óvoda helyiségében,
másorral egybekötve, felolvasást tart. Felolvasó:
Z a t l e r S á n d o r Kolozsvarról, melyre az érdeklődőket
tisztelttel meghívja a felolvasat rendezőbizottság.

— A nagyenyedi kollegiumi táncztanuló ifju-
ság 1888. decz. 18-an a megyeház nagytérmeben zart-
körű próbált tart., melyre az érdeklődők figyelmét
felhívjuk.

— A Bethlen-főiskola ifjusága 1889. január
12-én fogja megtartani elite-bálját. A bál védőösszonyául
sikerült megválni közseretben álló főispánjának nejét
született báró Bánffy Polyxena ő méltóságát, ő cs. és kir.
felsége, Erzsébet királyné csillag-keresztes hölgyét. — A
rendezőiség minden lehető elkövet, hogy megválna ez első
bálja minél fényesebben sikerüljön.

— A „Pénzügyi Utmutató“ című sorsolási lapra,
mely újévkor harmadik évi folyamába lép, felhívjuk külö-
nösen azon olvasóink figyelmét, a kik értékpapirokkal s
főleg sorsjegyekkel bírnak. A „Pénzügyi Utmutató“
t a t ó“, melyet ismert nevű közgazdasági írók szerkesz-
tenek, hivatva van kiszorítani azon selejtes sorsolási

lapokat melyeket egyes bankárok adnak ki azért, hogy
általuk és segélyükkel üzletfeleket szerezenek maguknak
és a mely lapok ezen üzleti körözvényeszerű jellegüknel
fogva nélkülözik a megbízhatóság és pártatlanság azon
mérvét, mely előfeltétele a hivatásos sajtónak és a mely
egy pénzügyi lapuál egyenesen mellőzhetlen. Ellentétben
a hivatkozott bankár-közlönyökkel a „Pénzügyi Utmutató“
tisztán hírlapi vállalat és ez indította a nagymélt. m. kir.
belügyminisztert arra, hogy 1888. évi 34295. sz. k ö r e n-
deletével a „Pénzügyi Utmutató“-t, mint „hit e-
les sorsolási lapot és teljesen meg-
bizható szakközlönyt“ hivatalosan ajánlja.
A „Pénzügyi Utmutató“ rendesen minden húzás után
jelen meg; közli a magyar, osztrák és külföldi sors-
jegyek húzásait, ugyszintén a záloglevelek, kötvények
és részvények sorsolásait mindenkor a hátralékosok, vagyis
a korábban kisorsolt, de még kifizetés vegett be nem
mutatott darabok kimutatásával együtt. Tájékoztató czik-
kei és felvilágosító közleményei a tőzsdé, pénzügyek és
biztosítás köréből megóvják az értékpapírbirtokost a káros-
sodástól. Szerkesztői postájában nyíltsággal és — ez a
lap főbecse — üzleti érdek nélkül alapos felvilá-
gotítást ad a legkülönfélébb kérdések iránt. Díjmentesen
vállalja el előfizető sorsjegyeinek revizióját, sőt állan-
dó nyilvántartását és kisorsolás esetén szonnal
ért esíti az illetőt. Ugyancsak ingyen közvetíti a lap
kiadóhivatala a magyar értékpapírok esedékes szelvényeinek
beváltását, a kisorsolt értékpapírok beváltását vagy
kicserelését stb. szöveit ingyenesen teljesíti mind-
azon apró szolgálatokat, melyekért a közönség nem min-
dig megbízható bankárokhöz szokott fordulni. A „Pénz-
ügyi Utmutató“ előfizetési ára egész évre 2 frt,
félévre 1 frt. Előfizethetni legezélszerűben postautal-
vánnyal a kiadóhivatalban, Budapest, Andrásy 84.
szám alatt.

— Nyilvános számadás. Az 1888. év december 8-an tartott állér-
etély alkalmával felülfizetési sziveskedtek: özv. Zeyk Józsefné, b. Kemény
Gyulané, Kóvér János, Varó Ferenczné, Orgonás Zsigmond 80—80 kr.
Balog Lajos Szentkirály, Bodó Károly által Székely Ferencz, Szilágyi
Farkas 1—1 frt. Nadori Vilmos, Dezso Zsigmondné, 60—60 krajczár
Reichel utazó 50 kr. Richard Mihályné, Fejérdi Józsefné, Vörh Gyula,
Drágoman Domokos, Folyovich Sándor 40—40 kr. Gulácsi Józsefné
30 kr. Mátyás Sándorné, Fogarasi Albert, dr. Magyarai Karolyné,
Rákosi Jenő, X. Y. 20—20 kr. Összesen 12 frt 20 kr. Fogadják a
szives adakozók a kör nevében hálás köszönetünket. D é n e s Gyula
titkár, ifj. Czirner József pénztáros.

— Nyilvános számadás. a) Müller Mihályné ő
nagysága ivén: Krizmanits Vilmosné, Rákosi Balintné, dr. Re-
zneké 1—1 frt. Nagy Sándorné 50 krajczár. b.) Czirner József-
né ő nagysága ivén: Cangerpek Miklósné 2 darab ruha és 1
forint. Ludvig Jánosné, Jakab Karolyné, Gréf Janosné 1—1 frt.
Bisztritsany Lajosné 2 forint. Vasarhelyi Karoly, Sándor Mik-
lósné, Wilk Edéne 50—50 kr. c.) Laszlo Gyulané ő ngsa
ivén: b. Kemény Dénesné 6 drb zsebkendő és 2 frt. Özeveg Zeyk
Karolyné 2 kőtös alj, 4 derék, 2 harisnya, 1 gallér, 2 kapu, 3
mellény, 4 nadrág és 1 frt, dr. Magyarai Karolyné 2 r. ruha, 2 kalap,
1 p. eszma, 1 ruha, 1 kábat, 1 kalap. d.) Dr. Kovács
Ödön ő ngsa ivén: Varó Ferenczné, Elekes Karolyné 1—1
frt. e.) Buda Edéne ő ngsa ivén: Buda Edéne 2 forint. f.)
Török Bertalan ő ngsa ivén: Barabas Karolyné Krajova
10 frt, Tökés Imréné 1 frt 50 kr. g.) Folyovich Sándorné
ő ngsa ivén: Papp Gyulané 2 kőtös, 1 kábat, 1 mellény és két
kendő. (Az utolagosan befolyt tárgyak és összegek a jövő számban
fognak nyugtaztatni.) Fogadják a nemes adakozók hálás köszönetün-
ket a kör nevében Dénes Gyula, titkár, ifj. Czirner J ó-
z e f, pénztáros.

— Nyilvános számadás. A nagyenyedi iparos ifjusági önké-
pző és segélyző egylet 1888. nov. 24-én az óvoda helyiségében
arvot, sajátátapja javára, misorsoralegybekötött tánczvigalom alkalm-
ával jegyekből befolyt 72 frt 30 kr, felülfizetésekkel 26 frt; összesen
98 frt 30 kr, költség 46 frt, maradt tiszta jövedelem 52 frt 30 kr.
Felülfizettek: Bisztritsany Lajos 1 frt 50 kr, Lázár Karoly, Biró
Lajos, Korbuly Balint, Ungar Samuel, Horvath Albert, Máthé István,
id. Kun József, Jakab Karoly, Dan József, Sheider Józsefné, 1—1 frt.
Dunai Albert, Matyas Lajos, Wilk Eduárd, Védél József, Tökés Imre
80—80kr. Halaszi József, Dunai György, Szőke István, Ludvig Karoly,
Cziller Eduard, Dobos József, Ince István, Matyas Sándor, Tüzes
Árpád, Balazs Ilona k. a., ifj. Sándor Miklós, Droszth József, Réder-
berger Gyula, 50—50 kr. Gréff Béla, Albrechtovics Alfréd 40—40 kr,
Keresztes Ilona k. a., Satan János, R. Boldizsár, 30—30 kr. Ilyés János,
ifj. Kovács Mihály, Winth Mihály, Aron János, Vitalyos József,
Furka Mihály 20—20 kr. Egressy István 10 kr. Fogadják egy-
a felülfizetők, valamint az estélyen megjelent nagyérdemű közönség
hálás köszönetünket az egylet nevében Dunai Albert, a v
bizottság elnöke.

KÖZGAZDASÁG.

Miért szükséges konyhakertben a váltógazdaság?

A konyhakertnek nemcsak a tulajdonos konyháját
kell napról-napra a szükséges zöldség és főzeléknövények-
kel ellátni, hanem azonkívül a piacra is akarunk belőle
szállítani s jó áron eladni terményeket. Jó árakat azon-
ban csak úgy érhetünk el a piacra, ha kertünk minél
korábban szép és izletes terményeket ad, mert csak
ilyenek van jó kelete. Ezért a kerti földet úgy kell
művelnünk, hogy ki ne morúljon s folyton jó termő
erőben legyen, de a mellett kellő kihatásáról is kell
gondoskodnunk. A jól művelt és kellően kihatású
földbirtokkal többhasznu lehetős van a tulajdonosának, mint
bármely más legkiválóbb földből. Igaz, hogy a konyha-
kertnek jó termőerőben tartása, jó sokba kerül, de a
ráfordított kiadás rendszeren busásan megtérül, mit külö-
nösen a főváros és más nagyobb város körzében termelő
konyhakerteszek legjobban bebizonyíthatnának.

De a költségek bizonyos mérvű megtakarítása mellett
is lehet a konyhakertet jól kihatású és pedig váltó-

gazdasággal, melynek előnyeit következőkben foglalhatjuk röviden össze:

1. Biztosabb termés és a talaj termőerejének jobb kihasználása. A zöldségfélék fejlődésük közben ugyanis, sokféle anyagot használnak fel; egyesek az egyik fajtából többet. A konyhakerti növények annál jobban, annál dúsabban tenyésznek, minél megfelelőbben vannak a fejlődésükhöz szükséges anyagok a talajban összetéve. Nem szükséges bizonyítani, hogy valamely több igényű növény könnyebben találja meg a szükséges anyagokat a megfelelő formában és mennyiségben ott, a hol előbb olyan növény termelt, mely ugyanezeket az anyagokat nagyobb kevéssé vette igénybe, mint olyan után, mely az anyagok nagyobb részét már kihasználta.

2. A ki kertjében váltógazdaságot űz, a gyomot könnyebben kiirthatja belőle. Gyomnak, a konyhakertben nem szabad lenni, annál kevésbé szabad tűrni, hogy magja teljesen kifejlődjék és megérijék. Gyommagot a szél mindenfelől hoz a kertekbe, a hova különben a trágyával is bejut. Van azonban igen sok konyhakerti növény, a mely, ha többször megkapálják, sűrű levélzetével a földet egészen betakarja s a gyomot maga is elnyomja, ellenben mások közt, bármennyire kapáljuk és ápoljuk, a gyom mégis felburjánzik, hogy a hasznos növényeket elnyomja. Tehát azért is szükséges bizonyos időközönként más-más növényeket termesztetni ugyanazonokon az ágyakon.

3. Váltógazdasággal a rovarokat és férgeseket is könnyebben kiirthatjuk a konyhakertből, mint a nélkül. Sok rovar bizonyos növényeket és azok környékét kerüli. Így például a hagymákat pusztító légy a petrezselyem- és zellerágyakat kerüli. Azért szokták sok helyen a petrezselyem közt hagymát is termesztetni. Még jobb, ha a hagymát oly ágyon termesztjük, a melyen előbb zeller termelt. Bizonyos, hogy az említett légy ezen az ágyon a hagymát nem támadja meg. Sok rovar és hernyó már kora tavasszal kezd el a pusztítást s olyan helyeken lép fel tömegesen, a hol őszkor még sok táplálékot talált. Ha ilyen helyeken más-más növényt termesztünk, a rovarok elpusztulnak.

4. Váltógazdasággal a gombákat, rozsdát stb. legjobban irthatjuk ki. A kártékony gombák és élősködők csak ott tenyésznek és szaporodnak, a hol a tenyésztésükhöz szükséges növényeket és növényrészeket megtalálják. A petrezselymet és zellert pusztító rozsdá, a káposztát és hagymát nem támadja meg, ha olyan ágyakon termesztjük, a melyeken előzőleg zeller és petrezselyem termelt. Mint látjuk, a váltógazdaságnak a konyhakertben is sokféle haszna van. A mi azt a kérdést ill-ti, hogy milyen növényeket milyen sorrendben termesztünk tehát a konyhakertben, arra kinek-kinek a tapasztalat adja meg a legjobb feleletet.

Gazdasági vegyesek.

* **A sertéshus minőségének meghatározása eleven sertésekénél.** Élő sertések husának minőségét egy gyakorlott hentes állítása szerint tapintással, látással meg lehet ismerni s a frankfurti hurkagyárosok, a kik főzik kukknek az ugynevezett frankfurti kolbászok gyártásához csak a legjobb minőségű sertéshust használják gyakorolják is azt a praksist és csak olyan sertéseket vesznek a melyekről meggyőződnek, hogy husuk a czéluk teljesen megfelelő. A sertéskereskedők gyakran már leölt sertéseket kénytelenek visszavenni, ha a hentes a húst nem találja teljesen megfelelőnek. Magától értetik, hogy a frankfurti kolbászokat készítő hentesek megfelelő árat is fizetnek a sertésekért. Olyan sertés, melynek háta, bár kövér, kemény tapintatu, sűrű sorájú s nem igen finom, hanem inkább zömök növésű, majdnem kivétel nélkül olyan húst ad, a melynél jobbat a kolbászkészítő már nem képzelhet magának. Minden kissé gyakorlott hentes, a mint a hizott sertést megnézi és megtapintja, előre megmondhatja, hogy könnyen forrázható-e, vagy sem; ez utóbbi eset rendszeren azoknál a sertéseknél tapasztalható, a melyeken a fenti ismertető jelek meg vannak, s tény az, hogy a nem tulságosan vén sertések, a melyek nehezen forrázódnak, a legjobb húst és a legtömöttebb, legmagvasabb szalonnát adják. Füstölésre is az ilyen hús és szalonna jobb, mint azoké a sertéseké, melyeket ugynevezett erőtakarmányon hizáltak. Ez utóbbi sertések hús és szalonnája a füstölés alatt kétszer annyit veszít súlyából, mint az előbb nevezett jobb minőségű hús és szalonna, mely utóbbi a mellett még könnyen meg is sárgul; az erőtakarmányon hizott sertések sonkái rendszeren szívósak, szárazak és fásak. Ilyen husból természetesen sem jóízű, sem tartós kolbászokat készíteni nem lehet s azért a frankfurti hentesek, a kik üzletük jó hírnevére nagy súlyt fektetnek, ilyen husu sertéseket visszautasítanak s a jobb minőségű, nekik megfelelőért szívesen fizetnek jóval nagyobb árat.

* **Baromfi hizlalás.** Egy angol szaklap a következőkre figyelmezteti a baromfi-tenyésztőket: A hizó baromfinak csak a legkönnyebb eleséget és kevés gabonával kellene adni; a tatárka-liszt legjobban, mert a francziák legnagyobb hizlalási eredményeiket ezzel érték el. Ez után legjobb hizlaló eleség a kukuricza és árpaliszt,

melyet egyenlő részben lehetőleg tejjel kell összekaverni. Árpa- és zabliszt, ha felváltva etetik vele a baromfit, szintén jó, kivált ha tejjel és rendszeren egy kis zsírral keverik. Apróra vágott zöldséget minden nap kellene a hizó baromfinak adni. A tyukokat egészen tiszta edényekből kell etetni és pedig reggel, délben és este; az esti etetés után az edények mindig eltávolítandók. A baromfi-ólba, melyben a hizó baromfit tartjuk, kavicsos homokat kell szórni, hogy az emésztést előmozdítsa. Elegendő viznek természetesen soha sem szabad hiányozni. A tetves baromfi börtöt porrá tört kénnel dörzsöljük be, hogy az élősködőket megirtsuk. A hizlalást 10 nap alatt be lehet végezni, ha a baromfit sötét helyen tartjuk; világos helyen kétszer annyi ideig tart a hizlalás. De a világosságon hizott baromfi hús sokkal jobb, mint a sötétben hizotté. A mint a tyukok eléggé meghiztak, azonnal le kellene őket vágni, mert azontul ismét fogyni kezdenek, mert étvágyukat elvesztik. A kiürült ólat meszes vízzel kell kiöblíteni s csak miután újra kiszáradt, szabad ismét hizlalni való baromfit belezárni. A megölti való baromfit a levágás előtt 10-12 óráig étlen-szomjan kell hagyni, mert a jóllakott baromfi hús melegebb időben könnyen megzöldül. Tollától addig kell a megölt baromfit megtisztítani, a mig meleg; egy pillanatra forró vízbe is máthatjuk. Csak sürgős esetben kellene fél perczig forró vízben hagyni, hogy a bőr megpuhuljon s a toll könnyen kijöjjön belőle.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

= Valódi =

ORVOSI MALAGA-SECT

a klosterneburgi os. kir. borvizsgáló állomás vegyelemzése szerint

kitünő valódi malaga-bor,

mely kiváló erősítő szer gyengélkedők, betegek- és lábadozóknak, továbbá kitünő hatású vérszegénység és gyomorgyengeség ellen. Egész és fél eredeti palackokban a

VINADOR

nevű spanyol nagy borkereskedés törvényes védjegyével ellátva Bécsben, Prágában és Hamburgban 2 frt 50 kr és 1 frt 30 kr eredeti áron; — továbbá különböző finom külföldi borok eredeti palackokban s raktári áron kaphatók Nagyenyeden Weksler Ferenc esemegekerekesedésében.

A VINADOR jelzésre és a törvényes védjegyre kiváló gond fordítandó, mert csak így vállalunk teljes kezeséget a borok valódiságáért és jóságáért 1-5

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző, beteg és gyulladt foghust gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meg gátolja; a szájbizt azonnal megszünteti naponta használata nál cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világszajvize
hírű SZAJVIZE

Kétszer oly nagy palackokban, mint addig. Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat folyton egészen s szép állapotban tartja.

Dr. POPP anatherin fogpasztája mely a leg finomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. POPP fogpora ragyogó fehérségű fogakat kőleszönő nélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértene.

Dr. POPP növényesszappana a legjobb gyógy- mindennemű bőrkütsések ellen és különösen fürdőkhöz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ (szappan) (nem glicerin). A leg- VÉNUS (szappan) újabb és a legfinomabb divat-pipere-szappanok. A bőrt bárszappannal teszik.

Árak: Anatherin-szajvize 50 kr. 1 frt és 1 frt 40 kr. Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpasztája 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növényesszappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. E szereket kaphatók Nagyenyeden: Kovács J. és Varró F. gyógyszerészeknél és Czirner J. J. kereskedőnél.

Az előkelő körök elismerése.
Alólirott dr. Popp J. G. os. kir. udvari fogorvos urnak örömmel és igazság szerint bizonyítja, hogy Anatherin-szajvizét már hosszabb idő óta használja s azt nemcsak jósa, hanem kellemes ízénél fogva is mindenkinek ajánlja.
Bécs. Eszterházy Terézia hercegnő.
Tisztelt uram! Sziveskedjék nekem további tizenkét leveget küldeni kitünő Anatherin-szajvizéből. A legutóbb küldött fogpor szintén kitünő. Tisztelettel
Maltzahn-Almázy báróné
Volkrathsruheben, Mecklenburg Schwerin.
Bizonyítom, hogy dr. Popp J. G. os. kir. udvari fogorvos Anatherin-szajvizét és pasztáját már hosszabb idő óta használok nagy sikerrel és meggyőződtem jóteköny hatásáról. Báró Pereira Lajos. 2-12

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden, 1888.

Ünnepi és alkalmi

ajándéku legalkalmasabb.

IFJUSÁGI IRATOK, KÉPES KÖNYVEK kaphatók:

Wokál János

könyvárusnál Nagyenyeden.

KÉPES A B C. Irta Posa Lajos, ára 80 kr.

HINTA KATINKA és FALÓ MATYI, 12 pajkos történet, tanulságul a kicsinyeknek, írta Lajos Bácsi, ára 1 frt.

VADÁLLATOK KÖZT, szétnyitható képes könyv, ára 1 frt 60 kr.

HÁZ és UDVAR KÖRÜL, szétnyitható képes könyv, ára 1 frt 60 kr.

HÁZI ÁLLATOK, szép képes könyv, ára 1 frt.

HÁZI SZÁRNYASOK, szép képes könyv, ára 1 forint.

PAPRIKA JANCSI színháza, ára 1 frt 60 kr.

ELEVEN VILAG, hat színes mozgó képpel s ugyanannyi kis történettel, ára 1 frt 40 kr.

Hazai állatok és azok használata, szemléltető képes könyv, magyarázta Gömbi Timos, ára 1 frt 20 kr.

AZ EZEREGYÉJ REGÉI, az ifjuság számára fordította György Ilona 15 képpel, ára 3 frt.

LEGSZEBB REGÉNYGYŰJTEMÉNY, tizen két mese a jó gyermekek számára 12 színyomatu képpel 1 frt 30 kr.

KARACSONYEST és öt más elbeszélés az ifjuság számára. írta Schmidt Kristóf, ára 2 frt 30 kr.

PILLANGÓK, gyermekversek, írta Posa Lajos, ára 1 frt 60 kr.

BÓRHARISNYA-ELBESZÉLÉSEK, az ifjuság számára, írta Cooper J. F. magyarra fordította Füredi Ignác 6 színyomatu képpel, ára 2 frt.

TÜNDÉR LIGET, a gyermek-élet változatos képei, írta Mikszáth Kálmán, ára 2 frt 40 kr.

TÜNDÉR MESÉK, tizennyolcz színes képpel, gyermekeknek meséli Elemér Bácsi, ára 2 frt.

Képes mesék, tizennyolcz színes képpel jó gyermekeknek meséli Józsi Bácsi, ára 2 frt.

REGÉK a görög és római óskorból. Grimm után átdolgozták György Vilmos és György Ilona, tizenkét eredeti rajzzal, második javított kiadás, ára 2 frt 40 kr.

Világ szép mesék, a gyermek-ifjuság számára meséli Benedek Elek, több színes képpel, ára 3 frt 60 kr.

Báró Münchhausen csodálatos kalandjai és utazásai, az ifjuság számára átdolgozta Sándor A. ára 1 frt 20 kr.

TÜNDÉRKERT. Legújabb, legszebb tündérmesék és elbeszélések gyűjteménye. Kis és nagy gyermekek számára. Összeállította Kalocsa Róza, ára 2 frt 50 kr.

Ifjusági színház, gyermek-előadások alkalmára. ára 1 frt.

SZÉKELY MESEMONDÓ, meséli Benedek Elek, ára 1 frt 20 kr.

A MAGYAR IRÓNÓKRÓL, írta Faylné-Hentaller Mariska arczképekkel, ára 2 frt 50 kr.

KUJAK ANDRIS keleti utazása az ifjuság számára írta Gaál Mózes ára 1 frt 50 kr.

KÖSZÖNTŐ ÉS ÜDVÖZLETEK családi és iskolai ünnepekre a tanuló ifjuság számára írta Vargyas Endre, ára 1 frt.

Báró MANX KALANDJAI. Az ifjuság számára kidolgozta Füredi Ignác 100-ik 16 új képpel bővített kiadás, ára 1 frt 20 kr.

MAGYAR MESEKÖNYV, jó gyermekek mulattatására hét színyomatu képpel Karlovsky Bertalantól, ára 2 frt 80 kr.

ANDERSEN újabb MESÉI, számos fametszvényvel és négy színyomatu képpel, ára 1 frt 40 kr.

UTAZÁSOK és VADÁSZKALANDOK elbeszélések az állatvilágból, ára 1 frt 50 kr.

DERÉK FÉRFIAK, elbeszélések serdültebb ifjuság és a nép számára. Szerkesztette Mayer Miksa, ára 1 frt 80 kr.